

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 249/05-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť M. F., bytom N., zastúpeného advokátom Mgr. S. P., N., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 112/01, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. F. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2005 (doplnená na základe výzvy ústavného súdu 19. augusta 2005) doručená sťažnosť M. F., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. S. P., N., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 112/01.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že návrhom z 15. marca 2001 doručeným okresnému súdu 22. marca 2001 sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 9 374 Sk a trov konania. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd určil termín prvého pojednávania po roku a pol od podania návrhu. Sťažovateľ uviedol, že toto pojednávanie bolo odročené viackrát, a to v priebehu rokov 2002 až 2005, pričom posledné pojednávanie vo veci bolo odročené na neurčito. V tejto súvislosti vyslovil názor, že *„od doby podania návrhu, čo je štyri roky a štyri mesiace, sa v tejto mojej právnej veci vôbec nikam nedospelo, vec sa nachádza v štádiu, v akom sa nachádzala po podaní návrhu a nebol vykonaný žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej“*. Sťažovateľ v postupe okresného súdu vidí porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to aj z dôvodu, že podľa neho okresný súd nepostupuje vo veci tak, aby ochrana práv účastníkov konania bola účinná a rýchla. Uvedené doplnil tým, že postup okresného súdu nie je podľa neho efektívny a nenesie charakter konania smerujúceho k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, a tým k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa toho času nachádza.

Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu, aby predložil sťažnosť na prietahy v konaní podanú v zmysle ustanovenia § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) [do účinnosti tohto zákona, teda do 31. marca 2005, sťažnosť podanú v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)], reagoval doplnením sťažnosti doručeným ústavnému súdu 19. augusta 2005. V doplnení sťažnosti sťažovateľ uviedol, že predmetnú sťažnosť na prietahy v konaní nepodal, čo odôvodnil tým, že ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 26/95 konštatoval, *„že uplatnenie ochrany ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je podmienené využitím možnosti uvedenej v § 17 ods. 1 zák. č. 80/1992 Zb. o štátnej správe súdov v znení neskorších predpisov“*. V tejto súvislosti poukázal na skoršie rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 241/04 z 11. januára 2005, v ktorom podľa neho ústavný súd vyhovel sťažnosti sťažovateľa aj napriek tomu, že sťažovateľ v danom prípade nepodal príslušnému orgánu štátnej správy súdov sťažnosť na prietahy v konaní.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol nasledovným nálezom:

„1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 112/01 porušil právo M. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 112/01 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. F. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 074 Sk (...), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný M. F. vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet advokáta Mgr. S. P.

4. M. F. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia presne vyčísleného v rozhodnutí Ústavného súdu na účet advokáta Mgr. S. P.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o neprípustnosť.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal zbytočné prieskumy v postupe okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 19 C 112/01.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieskumov (...).

Keďže v danom prípade ide o súdny spor, ktorý sa začal v marci 2001, sťažovateľ mohol na ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podať sťažnosť na prieskumy v konaní okresného súdu orgánu štátnej správy súdov podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov účinného do 31. marca 2005. Podľa citovaného ustanovenia sa môžu fyzické osoby a právnické osoby obracať na orgány štátnej správy súdov so sťažnosťami na postup súdu, len ak ide o prieskumy v konaní (...).

Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov ústredným orgánom štátnej správy súdov je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia orgánmi štátnej správy súdov sú predseda a podpredseda najvyššieho súdu, predsedovia a podpredsedovia krajských súdov, predsedovia a podpredsedovia okresných súdov, ako aj predseda a podpredseda Špeciálneho súdu.

Ústavný súd konštatuje, že po nadobudnutí účinnosti zákona o súdech dňom 1. apríla 2005 mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť na prieskumy v konaní okresného súdu v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o súdech.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ sa mohol domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v podobe podanej sťažnosti na prietahy v konaní okresného súdu adresovanej predsedovi príslušného súdu. Práve využitím inštitútu podania sťažnosti mohol sťažovateľ docieľiť nápravu, pretože ako ustanovujú citované ustanovenia zákonov, sťažovatelia sa môžu obracať so sťažnosťami na postup súdu, len ak ide o prietahy v konaní, respektíve ak sťažnosť na postup súdu smeruje proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal všetky opravné prostriedky alebo iné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ustanovenie čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy a ustanovením § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde limituje hranice poskytovania ústavnej ochrany základným právam zo strany ústavného súdu na jednej strane a iných orgánov štátu na strane druhej. Ústavný súd neposkytuje takúto ochranu základným právam ako jedna z paralelných možností. Jeho pozícia vyplýva z princípu subsidiarity, kedy sa jeho ústavnej ochrany

možno domáhať v prípade, ak sťažovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky alebo právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje (obdobne napr. III. ÚS 100/05).

Ústavný súd konštatuje, že postup podľa už citovaných ustanovení zákona o štátnej správe súdov a zákona o súdoch možno považovať za účinný prostriedok nápravy, ktorý poskytuje zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľ však v prípade namietania prietáhov v konaní okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 19 C 112/01 tento účinný prostriedok nápravy nevyužil.

Sťažovateľ argumentoval tým, že aj keď nepodal sťažnosť na prietahy v konaní okresného súdu, uvedená skutočnosť mu nemôže byť na ujmu. V tejto súvislosti sa odvolal aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 241/04 a uviedol, že ústavný súd v ňom *„vyhovel sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní, hoci sťažovateľ nevyužil možnosť uvedenú v § 17 ods. 1 zák. č. 80/1992 Zb. o štátnej správe súdov v znení neskorších predpisov“*. Ústavný súd zistil, že v danej veci III. senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2004 prijal sťažnosť iného sťažovateľa pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na ďalšie konanie. Argumentoval pritom dĺžkou namietaného súdneho konania prebiehajúceho od 20. februára 1999. Zároveň v náleze z 11. januára 2005 konštatoval porušenie sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj preto, že *„celková dĺžka konania (6 rokov) je zvlášť v pracovnom spore neakceptovateľná“*. V súvislosti so sťažovateľovým tvrdením ústavný súd zistil, že predmetom konania vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 26/95 boli prietahy v konaní súdu o návrhu o určenie otcovstva. Uvedené konanie prebiehalo na súde od roku 1977 a vzhľadom na okolnosti a špecifiká prípadu ústavný súd nepovažoval podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o štátnej správe súdov za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd je toho názoru, že v tomto prípade nejde o pracovnoprávny spor, prípadne iný súdny spor, ktorý by zásadným spôsobom ovplyvnil právne vzťahy sťažovateľa, ale o spor o zaplatenie sumy vo výške 9 347 Sk a trov konania. Nejde ani o spor, ktorý by svojou dĺžkou konania (4 roky a 5 mesiacov) bez využitia právneho

prostriedku na zjednanie nápravy porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bol spôsobilý takéto porušenie spôsobiť. Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že sťažovateľ nesplnil podmienky uvedené v ustanovení § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože nevyužitie sťažnosti na priet'ahy v konaní, ktorú mal možnosť podať v zmysle zákona o štátnej správe súdov a neskôr podľa zákona o súdoch, nepreukázal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Nepreukázal ani iný spôsob možný podľa všeobecných procesných predpisov na ochranu svojich základných práv a slobôd (napr. urgencia, žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania a iné).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2005